ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
YVES BOT
της 15ης Μαΐου 2012 [1]

Υπόθεση C-502/10

Staatssecretaris van Justitie
κατά
Mangat Singh

[αίτηση του Raad van State (Κάτω Χώρες)για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως]

«Οδηγία 2003/109/ΕΚ — Καθεστώς των υπηκόων τρίτων χωρών οι οποίοι είναι επί μακρόν διαμένοντες — Πεδίο εφαρμογής της οδηγίας — Περιεχόμενο της κατά το άρθρο 3, παράγραφος 2, στοιχείο ε′, εξαιρέσεως από το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας — Έννοια της "άδειας διαμονής [που] έχει επίσημα περιορισθεί"»

1. Η υπό κρίση υπόθεση παρέχει στο Δικαστήριο την ευκαιρία να διευκρινίσει το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2003/109/ΕΚ του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2003, σχετικά με το καθεστώς υπηκόων τρίτων χωρών οι οποίοι είναι επί μακρόν διαμένοντες [2].

2. Η οδηγία καθορίζει ένα γενικό καθεστώς υπηκόου που είναι επί μακρόν διαμένων, προκειμένου όλοι οι υπήκοοι τρίτων χωρών, οι οποίοι είναι νομίμως και επί διαρκούς βάσεως εγκατεστημένοι στα κράτη μέλη να μπορούν να αποκτούν αυτό το καθεστώς και να αντλούν όφελος από αυτό υπό συνθήκες ως επί το πλείστον όμοιες εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Εναρμονίζει επομένως τα κριτήρια αποκτήσεως του καθεστώτος υπηκόου που είναι επί μακρόν διαμένων και τα δικαιώματα που συνδέονται με αυτό, με βάση την ίση μεταχείριση με του πολίτες της Ένωσης.

3. Με το άρθρο 3, παράγραφος 2, στοιχείο ε′, της οδηγίας, ο νομοθέτης της Ένωσης εξαίρεσε από το πεδίο εφαρμογής της τους υπηκόους τρίτων χωρών «οι οποίοι διαμένουν αποκλειστικά για λόγους προσωρινού χαρακτήρα, όπως ως εσωτερικοί άμισθοι βοηθοί (au pair) ή εποχιακά εργαζόμενοι, ή ως μισθωτοί εργαζόμενοι απασχολούμενοι από φορέα παροχής υπηρεσιών στο πλαίσιο διασυνοριακής παροχής υπηρεσιών, ή ως φορείς παροχής διασυνοριακών υπηρεσιών, ή σε περιπτώσεις κατά τις οποίες η άδεια διαμονής τους έχει επίσημα περιορισθεί».

4. Σ' αυτή την περίπτωση, και σύμφωνα με το άρθρο 4, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, της οδηγίας, οι περίοδοι διαμονής των υπηκόων τρίτων χωρών στο έδαφος των κρατών μελών δεν λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό της διάρκειας παραμονής που απαιτείται για τη χορήγηση του καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος, η οποία έχει καθορισθεί σε πέντε έτη [3].

1 — Γλώσσα του πρωτοτύπου: η γαλλική.

2 — ΕΕ 2004, L 16, σ. 44, στο εξής: οδηγία. Η οδηγία τροποποιήθηκε, σε χρόνο μεταγενέστερο των περιστατικών της κύριας δίκης, με την οδηγία 2011/51/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Μαΐου 2011 (ΕΕ L 132, σ. 1).

3 — Κατά το άρθρο 4, παράγραφος 1, της οδηγίας, «[τ]α κράτη μέλη παρέχουν το καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος στους υπηκόους τρίτων χωρών που διαμένουν στην επικράτειά τους νόμιμα και αδιάλειπτα κατά τα πέντε τελευταία έτη αμέσως πριν από την υποβολή της σχετικής αίτησης».

5. Στην υπό κρίση υπόθεση, το Raad van State (Κάτω Χώρες) ζητεί, κατ' ουσίαν, από το Δικαστήριο να διευκρινίσει την έννοια που ο νομοθέτης της Ένωσης θέλησε να προσδώσει στην άδεια διαμονής που έχει επίσημα περιορισθεί, προκειμένου να εξακριβώσει καλύτερα το περιεχόμενο της κατά το άρθρο 3, παράγραφος 2, στοιχείο ε', της οδηγίας εξαιρέσεως από το πεδίο εφαρμογής της.

6. Η αίτηση αυτή για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως υποβάλλεται στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ του Staatssecretaris van Justitie (Υφυπουργού Δικαιοσύνης, στο εξής: Staatssecretaris) και του Mangat Singh, Ινδού υπηκόου, του οποίου η άδεια διαμονής που είχε επίσημα περιορισθεί ανανεωνόταν επί χρονικό διάστημα λίγο πλέον των επτά ετών, η οποία διαφορά έχει ως αντικείμενο την άρνηση χορηγήσεως άδειας διαμονής υπό την ιδιότητα του επί μακρόν διαμένοντος.

I – Το εθνικό δίκαιο

7. Η οδηγία μεταφέρθηκε στο εσωτερικό δίκαιο των Κάτω Χωρών με τον νόμο για την ολοσχερή αναθεώρηση του νόμου περί αλλοδαπών (Wet tot algehele herziening van de Vreemdelingenwet) της 23ης Νοεμβρίου 2000[4].

8. Κατά το άρθρο 14, παράγραφος 2, αυτού του νόμου, άδεια διαμονής ορισμένου χρόνου χορηγείται υπό περιοριστικούς όρους που συνδέονται με τον σκοπό για τον οποίο επιτρέπεται η διαμονή. Είναι δυνατή η επιβολή άλλων όρων. Κατ' εφαρμογή του άρθρου 14, παράγραφος 3, του εν λόγω νόμου, αυτή η άδεια διαμονής χορηγείται το πολύ για πέντε συναπτά έτη.

9. Εξάλλου, κατά το άρθρο 21, παράγραφος 1, του νόμου για την ολοσχερή αναθεώρηση του νόμου περί αλλοδαπών, η αίτηση χορηγήσεως άδειας διαμονής αορίστου χρόνου δύναται να απορριφθεί, μεταξύ άλλων, αν κατά τα τελευταία πέντε έτη πριν από αυτή την αίτηση ο αλλοδαπός είχε επίσημα περιορισμένο δικαίωμα διαμονής.

10. Ο Ολλανδός νομοθέτης εξέδωσε, με βάση αυτόν τον νόμο, το διάταγμα για τους αλλοδαπούς του 2000 (Vreemdelingenbesluit 2000)[5].

11. Κατά το άρθρο 3.5, παράγραφος 2, στοιχείο d, αυτού του διατάγματος, το δικαίωμα διαμονής που στηρίζεται στην άδεια διαμονής ορισμένου χρόνου είναι προσωρινό αν αυτή χορηγήθηκε υπό περιορισμό συνδεόμενο με την άσκηση μισθωτής εργασίας υπό την ιδιότητα πνευματικού ή δασκάλου θρησκευτικών, εκτός αν ο κάτοχος στηρίζει δικαίωμα διαμονής στην απόφαση 1/80 του Συμβουλίου Συνδέσεως, της 19ης Σεπτεμβρίου 1980, σχετικά με την ανάπτυξη της συνδέσεως[6].

12. Κατά το άρθρο 3.33, παράγραφος 1, του εν λόγω διατάγματος, η άδεια αυτή χορηγείται, μόνον εάν ο αλλοδαπός δηλώσει γραπτώς ότι γνωρίζει ότι η διαμονή επιτρέπεται μόνο για την άσκηση δραστηριοτήτων υπό την ιδιότητα πνευματικού ή δασκάλου θρησκευτικών για λογαριασμό της κατονομαζόμενης ομάδας, ότι η διαμονή δύναται να επιτραπεί μόνο για τη διάρκεια αυτών των δραστηριοτήτων, ότι μετά το πέρας τους πρέπει να εγκαταλείψει τις Κάτω Χώρες και ότι δεν του επιτρέπεται να ασκήσει δραστηριότητες άλλης φύσεως κατά τη διάρκεια της διαμονής του στις Κάτω Χώρες.

4 — *Stb.* 2000, σ. 495.

5 — *Stb.* 2000, σ. 497.

6 — Το Συμβούλιο Συνδέσεως συστάθηκε με τη Συμφωνία Συνδέσεως μεταξύ της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας και της Τουρκίας, η οποία υπεγράφη στις 12 Σεπτεμβρίου 1963 στην Άγκυρα, αφενός, από τη Δημοκρατία της Τουρκίας και, αφετέρου, από τα κράτη μέλη της ΕΟΚ και την Κοινότητα. Η συμφωνία αυτή συνήφθη, εγκρίθηκε και επικυρώθηκε εξ ονόματος της Κοινότητας με την απόφαση 64/732/ΕΟΚ του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, της 23ης Δεκεμβρίου 1963 (ΕΕ ειδ. έκδ. 11/001, σ. 48).

13. Ο Staatssecretaris έχει περιγράψει τις λεπτομέρειες ασκήσεως των αρμοδιοτήτων που του έχουν χορηγηθεί από τον νόμο για την ολοσχερή αναθεώρηση του νόμου περί αλλοδαπών και από το διάταγμα για τους αλλοδαπούς του 2000 με την εγκύκλιο για τους αλλοδαπούς του 2000 (Vreemdelingencirculaire 2000).

14. Κατά το μέρος B1/2.4 αυτής της εγκυκλίου, το αν το δικαίωμα διαμονής υπηκόου τρίτης χώρας είναι προσωρινής φύσεως ή όχι δεν συνάγεται από το ότι η άδεια διαμονής χορηγείται για ορισμένο χρόνο, αλλά καθορίζεται μόνον από την εφαρμογή του άρθρου 3.5 αυτού του διατάγματος. Αν η άδεια διαμονής χορηγήθηκε υπό περιορισμό μνημονευόμενο στο άρθρο 3.5, παράγραφος 2, του εν λόγω διατάγματος, τότε το δικαίωμα διαμονής του αλλοδαπού είναι, εκ φύσεως, προσωρινό.

15. Πρέπει να διευκρινισθεί ότι η ρύθμιση αυτή τροποποιήθηκε με έναν νόμο της 7ης Ιουλίου 2010[7] και με ένα διάταγμα της 24ης Ιουλίου 2010[8], που, όμως, δεν έχουν ακόμη αρχίσει να ισχύουν. Εφεξής, η διαμονή των πνευματικών και των δασκάλων θρησκευτικών στο ολλανδικό έδαφος ορίζεται ως όχι, εκ φύσεως, προσωρινό και μπορεί, κατά συνέπεια, να λαμβάνεται υπόψη στο πλαίσιο της χορηγήσεως άδειας διαμονής υπό την ιδιότητα του επί μακρόν διαμένοντος.

ΙΙ – Τα πραγματικά περιστατικά της διαφοράς της κύριας δίκης και το προδικαστικό ερώτημα

16. Ο M. Singh έλαβε, στις 22 Οκτωβρίου 2001, άδεια διαμονής ορισμένου χρόνου συνδεόμενη με τη δραστηριότητά του ως πνευματικού ή δασκάλου θρησκευτικών για λογαριασμό της Guru Nanak Gurudwara. Η άδεια αυτή ανανεώθηκε επανειλημμένα για ορισμένο κάθε φορά χρονικό διάστημα. Στις 30 Μαΐου 2007, ήτοι περίπου πέντε έτη και οκτώ μήνες μετά την άφιξή του στο ολλανδικό έδαφος, ο M. Singh υπέβαλε αίτηση χορηγήσεως άδειας διαμονής υπό την ιδιότητα του επί μακρόν διαμένοντος.

17. Με απόφαση της 15ης Νοεμβρίου 2007 ο Staatssecretaris απέρριψε την αίτηση αυτή και, για μία ακόμη φορά, παρέτεινε την ισχύ της άδειας διαμονής του M. Singh μέχρι τις 19 Ιανουαρίου 2009. Ο Staatssecretaris εκτίμησε ότι ο M. Singh, ως κάτοχος άδειας διαμονής που είχε επίσημα περιορισθεί, δεν ενέπιπτε στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας.

18. Στο πλαίσιο της προσφυγής που άσκησε ο M. Singh κατά της απορριπτικής αυτής αποφάσεως, ο Staatssecretaris υποστηρίζει ότι η έννοια της «άδεια[ς] διαμονής [που] έχει επίσημα περιορισθεί», την οποία αφορά το άρθρο 3, παράγραφος 2, στοιχείο ε΄, της οδηγίας, αφήνει στα κράτη μέλη την ευχέρεια να αποκλείουν από το ευεργέτημα του καθεστώτος του επί μακρόν διαμένοντος τους κατόχους ορισμένων αδειών διαμονής που υπόκεινται επίσημα σε περιορισμούς.

19. Το Raad van State, ενώπιον του οποίου ήχθη η διαφορά, τονίζει, εξάλλου, ότι το περιθώριο εκτιμήσεως που παρέχει σε ένα κράτος μέλος τη δυνατότητα να χορηγεί και να ανανεώνει άδειες διαμονής ορισμένης διάρκειας –χωρίς αυτό να δημιουργεί προσδοκία ως προς τη χορήγηση άδειας διαμονής υπό την ιδιότητα του επί μακρόν διαμένοντος– θα μπορούσε να θίξει την πρακτική αποτελεσματικότητα της οδηγίας και να εμποδίσει την εναρμόνιση των προϋποθέσεων αποκτήσεως του καθεστώτος του επί μακρόν διαμένοντος, στην οποία αποσκοπεί η οδηγία.

7 — *Stb.* 2010, σ. 2009.

8 — *Stb.* 2010, σ. 307.

20. Αφού παρατήρησε ότι δεν υφίσταται ορισμός της έννοιας της «άδεια[ς] διαμονής [που] έχει επίσημα περιορισθεί», την οποία αφορά το άρθρο 3, παράγραφος 2, στοιχείο ε′, της οδηγίας, το Raad van State αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Πρέπει η έννοια της άδειας διαμονής που έχει επίσημα περιορισθεί, κατά το άρθρο 3, παράγραφος 2, […] στοιχείο ε′, της οδηγίας […] να ερμηνεύεται κατά τέτοιον τρόπο ώστε να εμπίπτει στην έννοια αυτή μια άδεια διαμονής ορισμένου χρόνου η οποία, κατά το ολλανδικό δίκαιο, δεν παρέχει προσδοκία ότι θα χορηγηθεί άδεια διαμονής αορίστου χρόνου, και τούτο έστω και αν η ισχύς αυτής της άδειας διαμονής δύναται καταρχήν να παραταθεί και έστω και αν έτσι μια ορισμένη ομάδα προσώπων, όπως οι πνευματικοί και οι δάσκαλοι θρησκευτικών, αποκλείεται από την εφαρμογή της οδηγίας;»

21. Ο M. Singh, η Ολλανδική και η Βελγική Κυβέρνηση καθώς και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατέθεσαν γραπτές παρατηρήσεις.

III – Η ανάλυσή μου

22. Με το προδικαστικό του ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ερωτά, κατ' ουσίαν, το Δικαστήριο αν το άρθρο 3, παράγραφος 2, στοιχείο ε′, της οδηγίας έχει την έννοια ότι δεν επιτρέπει την εφαρμογή νομοθεσίας κράτους μέλους, όπως της επίδικης στην κύρια δίκη, η οποία αποκλείει από το ευεργέτημα του καθεστώτος του επί μακρόν διαμένοντος τους υπηκόους τρίτων χωρών που διαθέτουν άδεια διαμονής η οποία έχει επίσημα περιορισθεί στη δραστηριότητα του πνευματικού και του δασκάλου θρησκευτικών, ενώ η άδεια αυτή μπορεί να ανανεωθεί πλειστάκις.

23. Η σημασία της απαντήσεως που θα δοθεί στο υποβληθέν από το αιτούν δικαστήριο προδικαστικό ερώτημα είναι προφανής.

24. Πρόκειται για τον καθορισμό του πεδίου εφαρμογής της οδηγίας και, ειδικότερα, για την εξακρίβωση του περιεχομένου που θέλησε να προσδώσει ο νομοθέτης της Ένωσης στον αποκλεισμό των υπηκόων τρίτων χωρών οι οποίοι είναι κάτοχοι άδειας διαμονής που έχει επίσημα περιορισθεί από το ευεργέτημα του καθεστώτος του επί μακρόν διαμένοντος. Η διευκρίνιση αυτή είναι απαραίτητη για τη συνεπή και ομοιόμορφη εντός του συνόλου των κρατών μελών εφαρμογή των κριτηρίων αποκτήσεως του καθεστώτος του επί μακρόν διαμένοντος και ουσιώδης για την ασφάλεια δικαίου ως προς τους υπηκόους τρίτων χωρών που μπορούν ενδεχομένως να έχουν αξίωση στη χορήγηση άδειας διαμονής υπό την ιδιότητα του επί μακρόν διαμένοντος.

25. Ο νομοθέτης της Ένωσης δεν έχει δώσει ορισμό της έννοιας της άδειας διαμονής που έχει επίσημα περιορισθεί. Ούτε έχει παραπέμψει στο δίκαιο των κρατών μελών όσον αφορά την ερμηνεία που πρέπει να δοθεί στους όρους αυτούς. Συνεπώς, πρέπει να γίνει δεκτό, για την εφαρμογή αυτής της οδηγίας, ότι οι όροι αυτοί πρέπει να εκλαμβάνονται ως αυτοτελής έννοια του δικαίου της Ένωσης και να ερμηνεύονται ομοιόμορφα σε όλα τα κράτη μέλη [9]. Επιπλέον, αυτό συνεπάγεται ότι ο προσδιορισμός της σημασίας και της εκτάσεως εφαρμογής αυτών των όρων, ως προς τους οποίους το δίκαιο της Ένωσης δεν παρέχει κανέναν ορισμό, πρέπει να πραγματοποιείται λαμβανομένου ιδίως υπόψη του πλαισίου εντός του οποίου χρησιμοποιείται και των σκοπών που επιδιώκει η ρύθμιση της οποίας αποτελεί μέρος [10].

9 — Βλ. την απόφαση της 21ης Δεκεμβρίου 2011, C-424/10 και C-425/10, Ziolkowski και Szeja (Συλλογή 2011, σ. I-14035, σκέψη 32 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

10 — Ibidem (σκέψη 34 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

26. Με βάση αυτά ακριβώς τα στοιχεία, θα προτείνω στο Δικαστήριο να απορρίψει την ερμηνεία που προτείνουν η Ολλανδική και η Βελγική Κυβέρνηση με τις γραπτές τους παρατηρήσεις. Οι κυβερνήσεις αυτές υποστηρίζουν ότι το άρθρο 3, παράγραφος 2, στοιχείο ε΄, της οδηγίας παρέχει στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να χαρακτηρίζουν ορισμένες άδειες διαμονής ως άδειες που «έχ[ουν] επίσημα περιορισθεί», ανεξαρτήτως του εκ φύσεως προσωρινού ή όχι χαρακτήρα τους, προκειμένου να εξαιρούνται οι κάτοχοι τους από το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας. Μολονότι αληθεύει ότι ο νομοθέτης της Ένωσης άφησε στα κράτη μέλη ένα περιθώριο εκτιμήσεως που τους επιτρέπει να αξιολογούν σε ποιο βαθμό ορισμένες κατηγορίες υπηκόων, στην κατάσταση των οποίων δεν αναφέρεται ειδικά η οδηγία, μπορούν να εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής της, γεγονός παραμένει ότι η διακριτική ευχέρεια που διαθέτουν οριοθετείται από την υποχρέωσή τους να εξασφαλίζουν την πρακτική αποτελεσματικότητα της οδηγίας.

27. Για λόγους όμως που θα εκθέσω τώρα, δεν υπάρχει, κατ' εμέ, καμία αμφιβολία ότι τόσον ο σκοπός της οδηγίας όσο και το περιεχόμενό της, ιδίως δε το γράμμα του άρθρου 3, παράγραφος 2, στοιχείο ε΄, της οδηγίας, επιβάλλουν να ερμηνεύεται η έννοια «άδεια διαμονής [που] έχει επίσημα περιορισθεί», η οποία περιέχεται σ' αυτή τη διάταξη, ως αναφερόμενη στις άδειες διαμονής που χορηγούνται από τα κράτη μέλη για την άσκηση επαγγέλματος ή δραστηριότητας που συνεπάγεται προσωρινή διαμονή στο έδαφός τους.

28. Πράγματι, ο σκοπός της οδηγίας, όπως εκφράζεται, μεταξύ άλλων, στη δεύτερη, την τέταρτη και τη δωδέκατη αιτιολογική της σκέψη, είναι η επίτευξη ενός συστήματος προσανατολισμένου στην ενσωμάτωση των υπηκόων τρίτων χωρών που είναι νομίμως και επί μακρόν διαμένοντες στα κράτη μέλη, ώστε να συμβάλει στην προώθηση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής, που αποτελεί θεμελιώδη στόχο της Ένωσης.

29. Το σύστημα αυτό στηρίζεται στη χορήγηση του καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος. Ο ορισμός ενός καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος κοινού στο σύνολο των κρατών μελών πρέπει να καθιστά δυνατή την εξασφάλιση ισότιμης μεταχειρίσεως των υπηκόων τρίτων χωρών που κατοικούν νομίμως, ώστε να μπορούν να τύχουν αυτού του καθεστώτος και να επωφεληθούν από αυτό με προϋποθέσεις σε μεγάλο βαθμό παρόμοιες σε όλη την Ένωση. Υπ' αυτή την έννοια, η θέσπιση του εν λόγω καθεστώτος πρέπει να μπορεί να εγγυάται την ασφάλεια δικαίου για τους υπηκόους τρίτων χωρών, χωρίς η χορήγηση ενός τέτοιου καθεστώτος να επαφίεται στη διακριτική ευχέρεια των κρατών μελών, όταν οι προβλεπόμενες προϋποθέσεις πληρούνται στην πράξη [11].

30. Η χορήγηση καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος πρέπει επίσης να καθιστά δυνατή για αυτούς τους υπηκόους την απόκτηση δικαιωμάτων και υποχρεώσεων παρόμοιων με αυτών των πολιτών της Ένωσης σε πολύ ευρύ φάσμα οικονομικών και κοινωνικών τομέων, όπως είναι η πρόσβαση στην απασχόληση, στη στέγαση, στην κοινωνική προστασία ή στην κοινωνική πρόνοια, και τείνει σε μια όσο το δυνατόν στενότερη προσέγγιση της νομικής τους καταστάσεως. Υπ' αυτή την έννοια, το καθεστώς αυτό τους εγγυάται επίσης ασφάλεια δικαίου, δίνοντάς τους τη δυνατότητα να απολαύουν ενισχυμένης προστασίας έναντι του κινδύνου της απελάσεως.

31. Η ένταξη των υπηκόων τρίτων χωρών και το εξ αυτής απορρέον καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος στηρίζονται επομένως στο κριτήριο της διαρκούς διαμονής.

32. Ο νομοθέτης της Ένωσης λαμβάνει ως σημείο αφετηρίας την αρχή ότι, μετά από επαρκώς μακρό και αδιάλειπτο χρονικό διάστημα διαμονής στο έδαφος του κράτους μέλους υποδοχής, ο υπήκοος τρίτης χώρας έχει εκδηλώσει την βούλησή του να εγκατασταθεί για μακρό χρονικό διάστημα στο έδαφος αυτού του κράτους και έχει δείξει την εδραίωσή του σ' αυτό [12].

11 — Βλ. το σημείο 5.2 της προτάσεως οδηγίας του Συμβουλίου σχετικά με το καθεστώς κατοίκου μακράς διαρκείας υπέρ των υπηκόων τρίτων χωρών [COM(2001) 127 τελικό (στο εξής: πρόταση της Επιτροπής)].

12 — Βλ. την έκτη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας.

33. Πράγματι, η διάρκεια διαμονής του υπηκόου τρίτης χώρας στο κράτος μέλος υποδοχής είναι δηλωτική της εντάσεως των δεσμών που έχουν δημιουργηθεί στο έδαφος αυτού του κράτους, επομένως και κάποιας εντάξεώς του, δεδομένου ότι αυτός έχει αναπτύξει στενούς δεσμούς με το εν λόγω κράτος. Όσο πιο μακρά είναι η περίοδος διαμονής στο έδαφος του κράτους μέλους υποδοχής, τόσο πιο στενοί θεωρούνται οι δεσμοί που έχουν αναπτυχθεί με το κράτος αυτό και τόσο μεγαλύτερος τείνει να είναι ο βαθμός ενσωματώσεως σε αυτό, μέχρι του σημείου να αισθάνεται ο υπήκοος τρίτης χώρας ότι εξομοιώνεται προς τους ημεδαπούς και ότι αποτελεί αναπόσπαστο μέλος της κοινωνίας αυτού του κράτους.

34. Επομένως, πρόθεση του νομοθέτη της Ένωσης ήταν να ισχύει ως κριτήριο για τη χορήγηση άδειας διαμονής υπό την ιδιότητα του επί μακρόν διαμένοντος η αδιάλειπτη διαμονή στο κράτος μέλος υποδοχής, δεδομένου ότι η τέταρτη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας αναφέρεται, πράγματι, στην έννοια της διαρκούς εγκαταστάσεως και ότι η έκτη αιτιολογική σκέψη της εκθέτει ότι το «κύριο κριτήριο για την απόκτηση του καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος θα πρέπει να είναι η διάρκεια διαμονής στην επικράτεια ενός κράτους μέλους».

35. Έτσι, το άρθρο 4, παράγραφος 1, της οδηγίας θέτει την αρχή ότι τα κράτη μέλη οφείλουν να παρέχουν το καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος στους υπηκόους τρίτων χωρών που έχουν διαμείνει νομίμως και αδιαλείπτως στο έδαφός τους κατά τα πέντε τελευταία έτη πριν από την υποβολή της σχετικής αιτήσεως, υπό την επιφύλαξη –πρέπει αυτό να υπομνησθεί– ότι πληρούν τις προϋποθέσεις των άρθρων 5 και 6 της οδηγίας [13].

36. Ο σκοπός και η οικονομία που αποτελούν το έρεισμα της χορηγήσεως του καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος εξηγούν το περιεχόμενο των εξαιρέσεων στις οποίες αναφέρεται ο νομοθέτης της Ένωσης με το άρθρο 3, παράγραφος 2, της οδηγίας.

37. Η διάταξη αυτή έχει διατυπωθεί ως ακολούθως:

«Η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται στους υπηκόους τρίτων χωρών οι οποίοι:

α) διαμένουν προκειμένου να πραγματοποιήσουν σπουδές ή επαγγελματική κατάρτιση·

β) έχουν την άδεια να διαμένουν σε κράτος μέλος δυνάμει προσωρινής προστασίας [...]

γ) έχουν την άδεια να διαμένουν σε κράτος μέλος δυνάμει επικουρικών μορφών προστασίας [...]

δ) είναι πρόσφυγες ή έχουν υποβάλει αίτηση για αναγνώριση της ιδιότητας του πρόσφυγα και η αίτησή τους δεν έχει ακόμη αποτελέσει αντικείμενο οριστικής απόφασης·

ε) διαμένουν αποκλειστικά για λόγους προσωρινού χαρακτήρα, όπως ως εσωτερικοί άμισθοι βοηθοί (au pair) ή εποχιακά εργαζόμενοι, ή ως μισθωτοί εργαζόμενοι απασχολούμενοι από φορέα παροχής υπηρεσιών στο πλαίσιο διασυνοριακής παροχής υπηρεσιών, ή ως φορείς παροχής διασυνοριακών υπηρεσιών, ή σε περιπτώσεις κατά τις οποίες η άδεια διαμονής τους έχει επίσημα περιορισθεί·

στ) απολαύουν νομικού καθεστώτος υποκείμενου στη Σύμβαση της Βιέννης του 1961 περί των διπλωματικών σχέσεων, της Σύμβασης της Βιέννης του 1963 περί των προξενικών σχέσεων, της Σύμβασης του 1969 για τις ειδικές αποστολές, ή της Σύμβασης της Βιέννης του 1975 περί των αντιπροσωπειών των κρατών στις σχέσεις τους με τους διεθνείς οργανισμούς που έχουν οικουμενικό χαρακτήρα.»

13 — Δυνάμει αυτών των διατάξεων, ο υπήκοος τρίτης χώρας πρέπει να διαθέτει σταθερούς, τακτικούς και επαρκείς πόρους, καθώς και ασφάλιση ασθένειας, και δεν πρέπει να αποτελεί απειλή για τη δημόσια τάξη και τη δημόσια ασφάλεια.

38. Το αντικείμενο της εν λόγω διατάξεως, όπως προκύπτει σαφώς από την πρόταση της Επιτροπής, είναι η εξαίρεση από το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας των προσώπων που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις εγκαταστάσεως επί διαρκούς βάσεως στο έδαφος των κρατών μελών[14].

39. Το στοιχείο α′ του άρθρου 3, παράγραφος 2, της οδηγίας αφορά τους σπουδαστές ή αυτούς που γίνονται δεκτοί για λόγους επαγγελματικής καταρτίσεως. Η Επιτροπή τόνισε με την πρότασή της ότι οι τελευταίοι γίνονται δεκτοί μόνο για προσωρινά χρονικά διαστήματα και επιστρέφουν, κατ' αρχήν, στη χώρα τους μετά το πέρας της καταρτίσεώς τους[15]. Το στοιχείο β′ αναφέρεται στα πρόσωπα που απολαύουν προσωρινής προστασίας, η οποία –το υπενθυμίζω– είναι το πολύ ενός έτους[16]. Τα στοιχεία γ′ και δ′ αφορούν τα άτομα που απολαύουν διεθνούς προστασίας ή των οποίων η αίτηση είναι υπό εξέταση. Το στοιχείο στ′, τέλος, αναφέρεται στα πρόσωπα, των οποίων η νομική κατάσταση καλύπτεται από διεθνείς συμφωνίες στον τομέα των διπλωματικών και προξενικών σχέσεων, καθώς και των σχέσεων με τους διεθνείς οργανισμούς. Επομένως, το άρθρο 3, παράγραφος 2, της οδηγίας θέτει εκτός του πεδίου εφαρμογής της διάφορες καταστάσεις, όπου η διαμονή του υπηκόου τρίτης χώρας δεν μπορεί να θεωρηθεί ως διαρκής διαμονή.

40. Σ' αυτό ακριβώς το πλαίσιο εντάσσεται, στο στοιχείο ε′, η εξαίρεση το περιεχόμενο της οποίας αποτελεί εν προκειμένω το επίμαχο ζήτημα.

41. Σε αντίθεση προς τις περιπτώσεις εξαιρέσεως από το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας τις οποίες αφορούν τα στοιχεία α′ έως δ′ και στ′ του άρθρου 3, παράγραφος 2, της οδηγίας, που αναφέρονται όλα σε πολύ ειδικές καταστάσεις, αυτή που μνημονεύεται στο στοιχείο ε′ μπορεί ενδεχομένως να καλύπτει ένα σχετικώς εκτεταμένο πεδίο εφαρμογής.

42. Αφενός, οι όροι που χρησιμοποιούνται στο άρθρο 3, παράγραφος 2, στοιχείο ε′, της οδηγίας, είτε ως εκ του περιεχομένου τους («για λόγους προσωρινού χαρακτήρα») είτε καθόσον συνιστούν ρητή προτροπή να θεωρηθεί δυνατή η ύπαρξη άλλων περιπτώσεων εκτός από αυτές στις οποίες αναφέρεται η διάταξη («όπως»), δεν καθιστούν δυνατή την εξαντλητική απαρίθμηση όλων των καταστάσεων που εξαγγέλλονται με την εν λόγω εξαίρεση από το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας.

43. Αφετέρου, οι καταστάσεις τις οποίες αφορά η έννοια της άδειας διαμονής που έχει επίσημα περιορισθεί δεν μπορούν να προσδιορισθούν με την ίδια σαφήνεια όπως αυτές που αφορούν όσους απασχολούνται ως εσωτερικοί άμισθοι βοηθοί (au pair), τους εποχιακά εργαζομένους, όσους εργάζονται ως αποσπασμένοι μισθωτοί ή τους φορείς παροχής διασυνοριακών υπηρεσιών.

44. Παρά ταύτα, το γεγονός ότι προβλέφθηκε η περιεχόμενη στο άρθρο 3, παράγραφος 2, στοιχείο ε′, της οδηγίας εξαίρεση από το πεδίο εφαρμογής της σημαίνει κάτι το οποίο δεν μπορεί παρά να βρίσκεται σε αρμονία με τον σκοπό της οδηγίας, τον οποίο μνημόνευσα ανωτέρω, και με τη δομή της διατάξεως, στην οποία εντάσσεται.

45. Επιπλέον, η εξαίρεση αυτή είναι δεκτική μόνο συσταλτικής ερμηνείας. Πράγματι, συνιστά παρέκκλιση από τις αρχές που θέτουν αφενός το άρθρο 3, παράγραφος 1, της οδηγίας, δυνάμει του οποίου η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται σε όλους τους υπηκόους τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα στην επικράτεια κράτους μέλους, και αφετέρου το άρθρο 4, παράγραφος 1, της οδηγίας, δυνάμει του οποίου η νόμιμη και αδιάλειπτη διαμονή στο κράτος μέλος επί πέντε έτη καθιστά δυνατή την αξίωση χορηγήσεως του καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος. Υπενθυμίζω ότι, σύμφωνα με το άρθρο 4, παράγραφος 2, της οδηγίας, οι περίοδοι διαμονής για τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 3,

14 — Πρόταση της Επιτροπής (σημείο 5.3).

15 — Βλ. τον σχολιασμό του άρθρου 3, παράγραφος 2 (σ. 14).

16 — Βλ. τα άρθρα 2, στοιχείο α′, και 4, παράγραφος 1, της οδηγίας 2001/55/ΕΚ του Συμβούλιου, της 20ής Ιουλίου 2001, για τις ελάχιστες απαιτήσεις παροχής προσωρινής προστασίας σε περίπτωση μαζικής συρροής εκτοπισθέντων και για τα μέτρα που επιδιώκουν τη δίκαιη κατανομή των βαρών μεταξύ κρατών μελών όσον αφορά την υποδοχή αυτών των ατόμων και την αντιμετώπιση των συνεπειών της υποδοχής τους (ΕΕ L 212, σ. 12).

παράγραφος 2, στοιχείο ε′, δεν λαμβάνονται, ως προς αυτό, υπόψη. Επομένως, μόνον αυστηρή ερμηνεία της έννοιας της άδειας διαμονής που έχει επίσημα περιορισθεί μπορεί να διασφαλίζει σ' αυτούς τους υπηκόους υψηλό επίπεδο ασφάλειας δικαίου ως προς τη χορήγηση του καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος.

46. Το γράμμα του άρθρου 3, παράγραφος 2, στοιχείο ε′, της οδηγίας παρέχει στοιχεία για το πεδίο που πρέπει να καλύπτει η έννοια της άδειας διαμονής που έχει επίσημα περιορισθεί.

47. Η διάταξη αυτή αφορά ρητώς, με την εισαγωγική της φράση, την κατάσταση των υπηκόων που «διαμένουν αποκλειστικά *για λόγους προσωρινού χαρακτήρα* [17]». Κατά συνέπεια, τα παραδείγματα που παρέχει ο νομοθέτης της Ένωσης απεικονίζουν απλώς καταστάσεις στις οποίες το επάγγελμα ή η δραστηριότητα που ασκεί ο ενδιαφερόμενος στο κράτος μέλος είναι, εκ φύσεως, προσωρινού χαρακτήρα και συνεπάγεται διαμονή περιορισμένης διάρκειας, που δεν επιτρέπει επομένως στους εν λόγω υπηκόους να δημιουργήσουν στενούς δεσμούς με το κράτος μέλος στο οποίο διαμένουν.

48. Όσον αφορά τις καταστάσεις των προσώπων που απασχολούνται ως εσωτερικοί άμισθοι βοηθοί (au pair), των εποχιακά εργαζομένων, των προσώπων που εργάζονται ως αποσπασμένοι μισθωτοί ή των φορέων παροχής διασυνοριακών υπηρεσιών, τους οποίους αφορά η πρόταση της Επιτροπής, η Επιτροπή διευκρίνισε ότι το κοινό και καθοριστικό στοιχείο όλων αυτών των ατόμων είναι η σύντομη διάρκεια της διαμονής τους, δεδομένου ότι τα άτομα αυτά δεν εγκαθίστανται συνήθως στο κράτος μέλος στο οποίο διαμένουν προσωρινά [18], όπως οι σπουδαστές ή τα πρόσωπα που διαμένουν λόγω επαγγελματικής καταρτίσεως.

49. Όσον αφορά την κατάσταση των προσώπων με άδεια διαμονής που τους έχει επίσημα περιορισθεί, αυτή προστέθηκε στο πλαίσιο των εργασιών του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης με πρωτοβουλία του Βασιλείου του Βελγίου [19].

50. Επομένως, η έννοια αυτή, καθόσον ο νομοθέτης της Ένωσης την εισήγαγε στη συνέχεια των διαφόρων ως άνω παραδειγμάτων με τον διαζευκτικό σύνδεσμο «ή», πρέπει να ερμηνευθεί ως αναφερόμενη επίσης, όπως τα παραδείγματα που προηγούνται αυτής, σε υπηκόους των οποίων η διαμονή στο κράτος μέλος είναι προσωρινή.

51. Κατά συνέπεια, λαμβανομένων υπόψη αυτών των στοιχείων, φρονώ ότι ο νομοθέτης της Ένωσης, αποκλείοντας από το ευεργέτημα του καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος τους υπηκόους τρίτων χωρών οι οποίοι είναι κάτοχοι, στα κράτη μέλη, άδειας διαμονής που έχει επίσημα περιορισθεί, είχε προ οφθαλμών τις καταστάσεις στις οποίες τα κράτη μέλη έχουν χορηγήσει σ' αυτούς τους υπηκόους άδεια διαμονής που έχει επίσημα περιορισθεί στην άσκηση επαγγέλματος ή δραστηριότητας που συνεπάγεται προσωρινή διαμονή στο έδαφός τους.

52. Με άλλα λόγια, το άρθρο 3, παράγραφος 2, στοιχείο ε′, της οδηγίας δεν επιτρέπει, κατ' εμέ, τον αποκλεισμό από το πεδίο εφαρμογής της των υπηκόων των οποίων η άδεια διαμονής έχει επίσημα περιορισθεί στην άσκηση επαγγέλματος ή δραστηριότητας που συνεπάγεται, εκ φύσεως ή λόγω της ανανεώσεως ή/και της παρατάσεως ισχύος αυτής της άδειας, νόμιμη και διαρκή διαμονή στο έδαφος του κράτους μέλους.

17 — Η υπογράμμιση δική μου.

18 — Βλ. την πρόταση της Επιτροπής, σχολιασμός του άρθρου 3, παράγραφος 2, στοιχείο δ′ (σ. 14).

19 — Βλ. τα αποτελέσματα των εργασιών της στρατηγικής επιτροπής για τη μετανάστευση, τα σύνορα και το άσυλο [COM(2001) 127 τελικό] (σ. 4, υποσημείωση 2). Το έγγραφο αυτό είναι διαθέσιμο στον διαδικτυακό ιστότοπο του Συμβουλίου ως 8408/03.

53. Η τελευταία αυτή περίπτωση αφορά τις καταστάσεις στις οποίες η άδεια διαμονής, μολονότι έχει επίσημα περιορισθεί στην άσκηση επαγγέλματος ή δραστηριότητας, ανανεώθηκε και παρατάθηκε, με αποτέλεσμα ο υπήκοος τρίτης χώρας να έχει διαμείνει διαρκώς και αδιαλείπτως στο έδαφος του κράτους μέλους, οπότε το ασκούμενο από αυτόν τον υπήκοο επάγγελμα χάνει τον προσωρινό χαρακτήρα του και αποκτά διαρκή χαρακτήρα.

54. Η ερμηνεία αυτή είναι, κατ' εμέ, επιβεβλημένη προς διασφάλιση της πρακτικής αποτελεσματικότητας της οδηγίας και προς επιδίωξη των στόχων της.

55. Πράγματι, το να παρέχεται στα κράτη μέλη η δυνατότητα να χαρακτηρίζουν άδειες διαμονής ως άδειες που «έχουν επίσημα περιορισθεί» ανεξάρτητα από τον προσωρινό χαρακτήρα της διαμονής ή της δραστηριότητας για την οποία πρόκειται, όπως υποστηρίζουν η Ολλανδική και η Βελγική Κυβέρνηση, θα ισοδυναμούσε με καταστρατήγηση τόσο των στόχων που επιδιώκει ο νομοθέτης της Ένωσης στο πλαίσιο της οδηγίας όσο και του πεδίου εφαρμογής της, δεδομένου ότι τα κράτη μέλη θα μπορούσαν τότε να περιορίζουν τεχνητά το περιεχόμενό της.

56. Πράγματι, έχοντας ως βάση το άρθρο 3, παράγραφος 2, στοιχείο ε', της οδηγίας και υπό το κάλυμμα της χορηγήσεως άδειας διαμονής που έχει επίσημα περιορισθεί, τα κράτη μέλη θα μπορούσαν να αποκλείουν από το ευεργέτημα του καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος ιδιαίτερες κατηγορίες υπηκόων τρίτων χωρών, ενώ αυτοί, λαμβανομένης υπόψη της νόμιμης και διαρκούς εγκαταστάσεώς τους στο έδαφος αυτών των κρατών, θα είχαν τη δυνατότητα να τύχουν αυτού του καθεστώτος.

57. Πρώτον, αυτό θα είχε ως αποτέλεσμα να στερούνται αυτοί οι υπήκοοι των δικαιωμάτων που συνδέονται με τη χορήγηση άδειας διαμονής υπό την ιδιότητα του επί μακρόν διαμένοντος και τα οποία είναι απείρως ευρύτερα από αυτά των οποίων απολαύουν οι κάτοχοι άδειας διαμονής που έχει επίσημα περιορισθεί.

58. Δεύτερον, αυτό θα είχε ως κατάληξη να στερούνται οι εν λόγω υπήκοοι της ασφάλειας δικαίου, την οποία όμως η οδηγία τείνει να εξασφαλίζει για κάθε διαμένοντα που έχει εγκατασταθεί νομίμως και επί διαρκούς βάσεως στο έδαφος κράτους μέλους, πράγμα που, κατ' ακολουθία, θα έβλαπτε την ένταξή τους σ' αυτό το κράτος.

59. Τρίτον, αυτό θα είχε ως αποτέλεσμα διάσπαση της ισότιμης μεταχειρίσεως, η οποία πρέπει να υφίσταται για όλους τους υπηκόους τρίτων χωρών που διαμένουν νομίμως και επί διαρκούς βάσεως στο έδαφος κράτους μέλους. Πράγματι, όταν η διαμονή υπηκόου τρίτης χώρας δεν είναι, εκ φύσεως, προσωρινή και ο χρόνος διαμονής του φθάνει τα πέντε έτη, λαμβανομένων υπόψη του αριθμού και της συνολικής διάρκειας των αδειών του διαμονής που έχουν επίσημα περιορισθεί, τίποτε δεν δικαιολογεί, κατ' εμέ, να στερείται ο υπήκοος τρίτης χώρας, αφενός, της δυνατότητας συνυπολογισμού, βάσει του άρθρου 4, παράγραφος 1, της οδηγίας, των περιόδων του διαμονής και, αφετέρου, της αξιώσεως, με την επιφύλαξη ότι πληροί τις άλλες προϋποθέσεις στις οποίες αναφέρεται η οδηγία, να απολαύει των δικαιωμάτων και των εγγυήσεων που συνδέονται με το καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος.

60. Τέταρτον, θα εξαφανιζόταν αυτό που συνιστά, υπό το φως της έκτης αιτιολογικής σκέψεως και του άρθρου 4 της οδηγίας, το κύριο κριτήριο για την απόκτηση του καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος, ήτοι η διάρκεια της διαμονής, προς όφελος άλλων πιο αβέβαιων κριτηρίων, όπως αυτών που συνδέονται με την άσκηση κάποιου είδους επαγγελμάτων ή δραστηριοτήτων.

61. Η παρούσα υπόθεση καθιστά, κατ' εμέ, απολύτως ευκρινείς αυτούς τους κινδύνους, λαμβανομένων υπόψη των ιδιαίτερων περιστάσεών της και, ιδίως, του αριθμού και της συνολικής διάρκειας των χορηγηθεισών στον M. Singh αδειών διαμονής που έχουν επίσημα περιορισθεί [20].

62. Πράγματι, στον M. Singh χορηγήθηκε άδεια διαμονής που έχει επίσημα περιορισθεί από τις 22 Οκτωβρίου 2001, η οποία ανανεωνόταν κάθε φορά για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, κατ' αρχάς έως τις 8 Σεπτεμβρίου 2002, κατόπιν έως τις 19 Ιανουαρίου 2005, στη συνέχεια έως τις 19 Ιανουαρίου 2008 και τέλος έως τις 19 Ιανουαρίου 2009, ήτοι για χρονικό διάστημα πλέον των επτά ετών. Σε αντίθεση προς το άρθρο 14, παράγραφος 3, του νόμου για την ολοσχερή αναθεώρηση του νόμου περί αλλοδαπών, επιτράπηκε η διαμονή του για χρονικό διάστημα σαφώς μεγαλύτερο των πέντε ετών.

63. Δεν υπάρχει καμία αμφιβολία ότι, κατά το χρονικό αυτό διάστημα, ο M. Singh είχε την πρόθεση να εγκατασταθεί επί μακρόν στο ολλανδικό έδαφος, όπως πιστοποιείται, αφενός, από τις δραστηριότητές του, από τις οποίες, όπως θα δούμε, δεν διαφαίνονταν λόγοι προσωρινής διαμονής, και, αφετέρου, από την αίτησή του, στις 30 Μαΐου 2007, για τη χορήγηση άδειας επί μακρόν διαμένοντος.

64. Μολονότι ο M. Singh διέμεινε για χρονικό διάστημα πλέον των επτά ετών στο ολλανδικό έδαφος, ήτοι πολύ πλέον της διαμονής που απαιτείται για την απόκτηση του καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος, βλέπει να στερείται, αφενός, της δυνατότητας συνυπολογισμού αυτών των περιόδων διαμονής σε σχέση με την απόκτηση αυτού του καθεστώτος και, κατά συνέπεια, της αξιώσεως χορηγήσεως αυτού του καθεστώτος και, αφετέρου, της ασφάλειας δικαίου που η οδηγία αποσκοπεί να διασφαλίσει στους υπηκόους που είναι νομίμως και επί διαρκούς βάσεως εγκατεστημένοι στο έδαφος των κρατών μελών.

65. Επιπλέον, χορηγήθηκε στον M. Singh άδεια διαμονής που έχει επίσημα περιορισθεί στην άσκηση επαγγέλματος το οποίο δεν είναι, εκ φύσεως, προσωρινού χαρακτήρα και, επομένως, διακρίνει σαφέστατα την κατάστασή του από την κατάσταση των εσωτερικών άμισθων βοηθών (au pair), των εποχιακά εργαζομένων ή ακόμη και των σπουδαστών, των οποίων η διαμονή είναι πράγματι χρονικώς περιορισμένη και δεν έχουν πρόθεση να ενταχθούν στο κράτος μέλος στο έδαφος του οποίου διαμένουν.

66. Όπως προκύπτει από την αίτηση για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως, είναι βέβαιο ότι η διάρκεια ισχύος μιας άδειας διαμονής πνευματικού ή δασκάλου θρησκευτικών μπορεί να παρατείνεται απεριόριστα. Συναφώς, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι, στην πράξη, σύμφωνα με ένα έγγραφο του αρμόδιου για τα θέματα των αλλοδαπών και της εντάξεώς τους υπουργού, της 11ης Μαΐου 2006, πολλοί υπήκοοι που διαμένουν υπ' αυτή την ιδιότητα δεν εγκαταλείπουν τις Κάτω Χώρες, ότι, σε πολλές περιπτώσεις, η διαμονή τους είναι μακράς διάρκειας και ότι, μεταξύ άλλων, γι' αυτούς τους λόγους, ο εν λόγω υπουργός είχε την πρόθεση να θεωρεί, στο μέλλον, την κατάσταση των πνευματικών και των δασκάλων θρησκευτικών ως μη, εκ φύσεως, προσωρινού χαρακτήρα. Έχει, πράγματι, σημασία να τονισθεί, όπως εκθέτει το αιτούν δικαστήριο, ότι, από την 1η Ιανουαρίου 2002, οι υπήκοοι αυτοί οφείλουν να μαθαίνουν την ολλανδική γλώσσα και να εντάσσονται στην κοινωνία.

67. Η Ολλανδική Κυβέρνηση αναγνωρίζει εξάλλου, σύμφωνα με τις παρατηρήσεις που διατυπώνει το αιτούν δικαστήριο, ότι η διαμονή των πνευματικών και των δασκάλων θρησκευτικών στο έδαφος του Βασιλείου των Κάτω Χωρών δεν είναι, εκ φύσεως, προσωρινή.

20 — Για μια άλλη χαρακτηριστική περίπτωση, βλ. την ανακοίνωση προς τα μέλη της 26ης Οκτωβρίου 2009 σε σχέση με την αναφορά 0118/2008, που κατατέθηκε ενώπιον της Επιτροπής Αναφορών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, με αντικείμενο την εφαρμογή της κατά το άρθρο 3, παράγραφος 2, στοιχείο ε', της οδηγίας εξαιρέσεως στην Κύπρο, η οποία είναι διαθέσιμη στον διαδικτυακό ιστότοπο του Συμβουλίου. Στο πλαίσιο αυτής της αναφοράς, προσάπτεται στις αρμόδιες εθνικές αρχές ότι αρνήθηκαν να παράσχουν το καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος σε μια υπήκοο κάτοχο άδειας διαμονής που είχε επίσημα περιορισθεί στη δραστηριότητα της οικιακής βοηθού, ενώ η άδειά της είχε ανανεωθεί πολλές φορές, οπότε αυτή διέμενε νομίμως και από εννέα έτη στο κυπριακό έδαφος.

68. Όντως, και όπως εξέθεσα στο σημείο 15 αυτών των προτάσεων, οι ολλανδικές αρχές προέβησαν πρόσφατα σε μια μεταρρύθμιση, η οποία δεν έχει ακόμη αρχίσει να ισχύει, τροποποιώντας το άρθρο 3.5 του διατάγματος για τους αλλοδαπούς του 2000, προκειμένου να παρέχεται στους πνευματικούς και στους δασκάλους θρησκευτικών η δυνατότητα να αξιώνουν τη χορήγηση άδειας διαμονής υπό την ιδιότητα του επί μακρόν διαμένοντος.

69. Κατά συνέπεια, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η διαμονή των υπηκόων αυτών στις Κάτω Χώρες δεν είναι, εκ φύσεως, προσωρινή, οπότε η άδεια διαμονής ορισμένου χρόνου που τους χορηγείται, συνοδευόμενη με περιορισμό συνδεόμενο με την άσκηση δραστηριότητας πνευματικού ή δασκάλου θρησκευτικών, δεν μπορεί να χαρακτηρισθεί ως άδεια που «έχει επίσημα περιορισθεί» κατά την έννοια του άρθρου 3, παράγραφος 2, στοιχείο ε΄, της οδηγίας.

70. Λαμβανομένων υπόψη όλων αυτών των στοιχείων, εκτιμώ επομένως ότι το άρθρο 3, παράγραφος 2, στοιχείο ε΄, της οδηγίας έχει την έννοια ότι δεν επιτρέπει την εφαρμογή νομοθεσίας κράτους μέλους, όπως της επίμαχης στην κύρια δίκη, που αποκλείει από το ευεργέτημα του καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος τους υπηκόους τρίτων χωρών, οι οποίοι έχουν άδεια διαμονής που έχει επίσημα περιορισθεί στην άσκηση δραστηριότητας ή επαγγέλματος και η οποία συνεπάγεται, εκ φύσεως ή λόγω της ανανεώσεως και/ή της παρατάσεως αυτής της άδειας, νόμιμη και διαρκή διαμονή στο έδαφος αυτού του κράτους.

IV – Πρόταση

71. Βάσει των ανωτέρω σκέψεων, προτείνω στο Δικαστήριο να απαντήσει στο Raad van State ως ακολούθως:

«Το άρθρο 3, παράγραφος 2, στοιχείο ε΄, της οδηγίας 2003/109/ΕΚ του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2003, σχετικά με το καθεστώς υπηκόων τρίτων χωρών οι οποίοι είναι επί μακρόν διαμένοντες, έχει την έννοια ότι δεν επιτρέπει την εφαρμογή νομοθεσίας κράτους μέλους, όπως της επίμαχης στην κύρια δίκη, που αποκλείει από το ευεργέτημα του καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος τους υπηκόους τρίτων χωρών οι οποίοι έχουν άδεια διαμονής που έχει επίσημα περιορισθεί στην άσκηση δραστηριότητας ή επαγγέλματος και η οποία συνεπάγεται, εκ φύσεως ή λόγω της ανανεώσεως και/ή της παρατάσεως αυτής της άδειας, νόμιμη και διαρκή διαμονή στο έδαφος αυτού του κράτους.»